

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه ی دکترای حرفه ای در رشته ی پزشکی عمومی

عنوان:

چالش های مشارکت اجتماعی و فعالیت سازمان های مردم نهاد و اجتماع محور در مبارزه با اعتیاد

نگارش:

نرگس خوش صدا

اساتید راهنما:

دکتر سعید صادقیه اهری

دکتر عزیز کامران

خرداد ۱۴۰۳

شماره پایان نامه:

۰۱۰۸۰

تقدیم به

پدر و مادرم

این دوتکیه گاه بزرگ زندگیم ، که هر چه دارم مدیون
همراهی و زحمات بی دریغ آنهاست.

اساتید ارجمندم

که همواره با چراغ علمشان روشنی بخش تاریکی جهل
بوده اند

سپاسگزاری

سپاس خدای را که سخنوران ، درستودن او بمانند و شمارندگان ، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان ، حق او را گزاردن نتوانند . اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم ، بر خود لازم می دانم که از استادان عزیزم به خاطر راهنمایی های ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

چکیده	۱
فصل اول	۳
۱-۱ اهمیت موضوع و انگیزه ی تحقیق	۴
۲-۱ اهداف و فرضیات طرح	۸
۱-۲-۱ هدف کلی طرح	۸
۱-۲-۲ اهداف اختصاصی طرح	۸
۳-۲-۱ اهداف کاربردی	۸
۴-۲-۱ فرضیات یا سؤالات تحقیق	۹
۱-۳ تعریف واژه‌های اختصاصی	۹
فصل دوم	۱۰
۲-۱ مبانی نظری	۱۰
۱-۱-۲ مقدمه	۱۰
۲-۱-۲ سازمان مردم نهاد	۱۶
۳-۱-۲ سازمان های اجتماع محور (CBO):	۱۹

- ۲۱-۳-۱-۲ مشارکت: عنصر اصلی و جان بخش سازمان های مردم نهاد ۲۱
- ۲۳-۳-۱-۲ سیر تحول سازمان های مردم نهاد ۲۳
- ۲۴-۳-۱-۲ مزایای سازمان های مردم نهاد از نگاه برنامه پیشرفت و توسعه ملل متحد (UNDP) ۲۴
- ۲۵-۳-۱-۲ کارکردهای سازمانهای مردم نهاد ۲۵
- ۲۶-۳-۱-۲ انواع طبقه بندی سازمان های مردم نهاد ۲۶
- ۲۷-۳-۱-۲ چالش های سازمان های مردم نهاد حوزه پیشگیری از اعتیاد و راهکارهای پیش رو ۲۷
- ۲۸-۱-۲ آگاه کردن جامعه از خطرات و مضرات مصرف مواد ۲۸
- ۲۹-۱-۲ اهداف کلی سازمان های مردم نهاد پیشگیری از اعتیاد ۲۹
- ۳۰-۱-۲ چرایی عدم اقبال سازمان های مردم نهاد به حوزه پیشگیری از اعتیاد ۳۰
- ۳۲-۲ مطالعات پیشین ۳۲
- ۳۹-۳-۱-۲ فصل سوم: ۳۹
- ۴۰-۳-۱ نوع مطالعه ۴۰
- ۴۰-۳-۲ جامعه آماری و روش نمونه گیری ۴۰
- ۴۱-۳-۳ روش جمع آوری اطلاعات ۴۱
- ۴۲-۳-۴ روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری ۴۲

۳-۵ ملاحظات اخلاقی ۴۳

فصل چهارم : ۴۵

۴-۱ نتایج ۴۶

فصل پنجم: ۵۶

۵-۱ بحث ۵۶

۵-۲ محدودیت مطالعه ۶۷

۵-۳ نتیجه گیری ۶۸

۵-۴ پیشنهادات ۶۹

۵-۵ ترجمان دانش ۷۰

منابع ۷۱

فهرست جداول، اشکال و نمودارها

اعتیاد تشکیل شد (جدول ۱-۴)..... ۴۶

جدول ۱-۴: طبقات، ایتیم ها و ساب ایتیم های استخراج شده ۴۶

جدول شماره ۲-۴ جملات مشارکت کننده در مطالعه و ساب آیتیم های استخراج شده ۴۸

فهرست اختصارات و کلمات کلیدی:

CBI: Community-Based Instruction

CBO: Community-Based Organization

NGO: Non-Governmental Organization

QUANGO: Quasi Autonomous NGO

UNDP: The United Nations Development Programme

USAID: United States Agency for International Development

چالش های مشارکت اجتماعی و فعالیت سازمان های مردم نهاد و اجتماع محور در مبارزه با اعتیاد

چکیده

زمینه: سازمان های غیردولتی به عنوان یکی از بازوهای اجرایی دولت ها می توانند به عنوان کارآمدترین واسطه برای پیشگیری از گرایش افراد به اعتیاد ایفای نقش کنند.

هدف: هدف از انجام این مطالعه تبیین چالش های مشارکت اجتماعی و فعال سازی سازمان های مردم نهاد و اجتماع محور در کنترل اعتیاد در استان اردبیل بود.

مواد و روش کار: در مطالعه کیفی انجام شده جامعه پژوهش اعضای سازمان های مردم نهاد و اجتماع محور استان اردبیل در سال ۱۴۰۲ بودند که در کنترل اعتیاد نقش دارند. اعضای سازمان های مردم نهاد و همچنین مراجعه کنندگان به سازمان در کل ۹ نفر به صورت فردی مورد مصاحبه قرار گرفتند. در تحلیل داده ها از روش پیشنهادی گرانهیم و لاندمن بهره گرفته شد؛ به این ترتیب که ابتدا متن مصاحبه ها بازخوانی شدند، سپس کدگذاری انجام شد و کدها مقایسه شدند و بر اساس شباهتها و تفاوت های معنایی کدها، زیر طبقات و در نهایت طبقات شناسایی گردیدند. گردآوری و تحلیل داده ها به صورت همزمان انجام شد.

نتایج: بر اساس تجزیه و تحلیل داده ها، ۴۴ کد (ساب ایتِم) شناسایی شد که این کدها در ۶ تم و ۳ ساب تم دسته بندی شدند. مصاحبه ها در ۳ طبقه حمایت اجتماعی، حمایت سازمانی/دولتی و قادرکننده ها طبقه بندی شد. طبقه حمایت اجتماعی در دو زیر طبقه جایگاه اجتماعی سمن، رویکرد جامعه به اعتیاد و پیشگیری بازتعریف شد. طبقه حمایت سازمانی از دو زیر طبقه ضعف حمایت سازمان یافته دولتی، ضعف سیاست گذاری در مدیریت اعتیاد و طبقه قادر کننده ها از دو زیر طبقه مانع مدیریت اعتیاد و تسهیل گر اعتیاد تشکیل شد.

نتیجه گیری : سازمان های غیردولتی در حوزه پیشگیری و مدیریت اعتیاد با مشکلات متعددی از جمله عدم حمایت های سازمان یافته دولتی، تمایل به سلطه گیری بخش دولتی، تهدیدهای سازمان های نظارتی، عدم اعتماد مردم و بدبینی به سازمان های غیردولتی، بارمنفی اعتیاد در جامعه و بویژه روبرو هستند. این در حالیست سازمان های غیردولتی ظرفیت های ویژه ای برای تحقق اصول اساس ارائه مراقبت های بهداشتی اولیه از جمله مشارکت های مردمی را دارند.

کلمات کلیدی : اختلال مصرف مواد, سازمان مردم نهاد, پیشگیری